

DOI 10.31558/2519-2949.2025.1.3

УДК 325.2:321.7

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5769-7345>**Примуш М. В., Донецький національний університет імені Василя Стуса**ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-3160-8136>**Носачов Є. О., Донецький національний університет імені Василя Стуса**

МІГРАЦІЯ ТА МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ПРЕДМЕТ ПОЛІТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Міграція є динамічним глобальним явищем, що передбачає внутрішнє та зовнішнє переміщення населення. Наявність ряду факторів, таких як економічні нерівності, військово-політична нестабільність, кліматичні зміни зумовлюють необхідність формування ефективної та дієвої міграційної політики, побудованої на принципах соціальної рівності та адаптивності до існуючих викликів. Відповідно до цього, варто зазначити, що дослідження основних детермінантів міграційної політики є важливим, зважаючи на постійну зростаючу тенденцію переміщення осіб. Метою статті є вивчення міграції та міграційної політики як предмета політичного дослідження з огляду на національні реалії та міжнародний досвід. У статті проаналізовано сутність міграційної політики, з урахуванням вивчення дефініцій даної категорії різними науковцями, на основі чого сформоване авторське визначення досліджуваного поняття. Розкрито напрями формування міграційної політики як елемента політичного дослідження. Проаналізовано побудову інституційного середовища формування міграційної політики. Здійснено оцінку впливу міграційних процесів на демографічні та соціально-економічні складові. Визначено позитивні та негативні фактори міграції населення. Розглянуто на конкретних прикладах вплив міграційних хвиль на економічну ситуацію в країнах. Визначено вплив міграції на безпекову ситуацію на транснаціональному та міжнародному рівнях. Уточнено та науково обґрунтовано перспективні напрями розвитку міграційної політики, які включають: забезпечення її узгодженості із стратегічними цілями соціально-економічного розвитку; підтримання балансу між інтенсивністю міграційних процесів і вимогами безпеки; розробку та впровадження ефективних механізмів управління міграцією з урахуванням інтересів різних груп населення; створення стійкого інституційного середовища, а також систематичне оновлення нормативно-правової бази міграційної політики відповідно до глобальних викликів і змін.

Ключові слова: міграція, міграційна політика, міграційні процеси, глобалізація, демографічний стан, соціально-економічний розвиток.

Вступ. Вивчення та аналіз теоретичних основ міграції та міграційної політики як предмета політичного дослідження охоплює широкий спектр підходів та напрямів, що обумовлено сучасними глобалізаційними викликами та зростаючими тенденціями міграційних переміщень. У цьому контексті важливим є формування ефективної міграційної політики, спрямованої на забезпечення взаємодії між політикою держав, адаптацією і захистом прав мігрантів, а також соціально-економічним і демографічним розвитком. Багатоаспектність комплексу та механізму міграційних процесів зумовлює підвищення інтересу до цієї проблематики в частині наукового обґрунтування її функціонування. Наведені міркування формують потребу у вивченні міграції та міграційної політики як предмета політичного дослідження з огляду на національні реалії та міжнародний досвід.

Мета статті. Метою статті є вивчення міграції та міграційної політики як предмета політичного дослідження з огляду на національні реалії та міжнародний досвід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Поняття та характеристика основних тенденцій міграції та міграційної політики як предмета політичного дослідження є напрямом вивчення низки науковців. Станом на тепер, питання міграції та міграційної політики є широко досліджуваним та дискусійним серед наукової спільноти. Зокрема, вивченню сутності поняття «міграційна політика» приділено увагу у працях наступних вчених: А. Денисов [4], О. Малиновська [7], О. Коваленко [6], О. Риндзак [11], та Р. Бичай [2]. Визначення впливу міграційних

процесів на демографічний, економічний та суспільний стан в країнах обґрунтовано наступними науковцями: В. Адамик [1], В. Загурська-Антонюк [5], В. Філіпова [13] та О. Мульска [9].

Проведені дослідження зазначеними науковцями мають важливий вплив на формування понятійно-категоріального апарату на національному рівні щодо положень міграційної політики, а також на посилення детермінації цього явища на міжнародному рівні.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні міграція виступає одним із ключових суспільних та економічно значущих явищ, актуальність якого зростає як на міжнародному, так і на національному рівнях. Водночас міграційна політика є важливим компонентом політичних досліджень, оскільки вона безпосередньо впливає на макроекономічну стабільність, соціально-економічний розвиток і міжнародні відносини. Ефективна міграційна політика забезпечує виконання завдань адаптації, інтеграції та взаємодії з мігрантами. Її реалізація базується на комплексному механізмі управління міграційними процесами, який включає аналіз демографічних, економічних і соціальних аспектів, що дозволяє розробляти дієві інструменти регулювання та управління.

Дослідження питань міграційної політики є досить поширеним серед наукової спільноти, що обумовлює багатовекторність інтерпретації дефініції «міграційна політика». Так, О. Малиновська [7] у своїх наукових доробках зазначає, що міграційна політика представляє собою сукупність ефективних управлінських рішень щодо регулювання міграційних процесів, а також формування середовища задля реалізації трудового потенціалу мігрантів. Науковець А. Денисов [4], з огляду на сучасні тенденції розвитку міграційних процесів, визначає, що міграційна політика є системою заходів публічного управління, які спрямовані на упорядкування міграційних процесів та реалізуються відповідно до діючого нормативно-правового середовища. На думку О. Коваленко [6], сутісно міграційна політика являє собою систему концептуально упорядкованих інструментів, за допомогою яких уряди країн та їх відповідні соціальні інститути впливають на процеси зовнішньої та внутрішньої міграції задля досягнення економічної стабільності в країні.

В свою чергу, О. Риндзак [11] трактує дефініцію «міграційна політика» як цілеспрямовану діяльність державних органів влади в частині регулювання міграційних процесів, їх безпосередній вплив на причини виникнення міграції та запобігання негативним наслідкам міграції в умовах інтернаціоналізації. У своїх наукових працях Р. Бичай [2] розглядав міграційну політику як ефективний механізм впливу на безпекову стабільність країни. Також науковець звертав увагу на потребу формування національної безпекової концепції з урахуванням міграційних викликів, досягнення узгодженості напрямів міграційної політики із цілями національної безпеки, створення відповідних норм інтеграції та адаптації вимушених переселенців на державному та регіональному рівнях.

Зважаючи на зазначені трактування поняття «міграційна політика», вважаємо, що міграційна політика – це системний механізм управління міграційними процесами як на внутрішній, так і на зовнішній площині переміщення осіб задля забезпечення збалансованого та ефективного впливу міграції на соціально-економічний розвиток країн та забезпечення їх національної безпеки.

Сфера вивчення міграційних процесів як елемента політичного дослідження включає наступні напрями: виявлення причин виникнення міграційних хвиль; емпіричний аналіз впливу міграції на демографічні, економічні та політичні показники; дослідження соціальної інтеграції та адаптації мігрантів у новій країні; виявлення впливу міграції на безпекові норми та ідентичність культури країн. Обґрунтовуючи представлені напрями, варто зазначити, що у процесі політологічного дослідження процесів міграції, важливим є й вивчення механізму надання соціально-політичного статусу в приймаючих країнах, процесів соціалізації та адаптації мігрантів, діяльність діаспор щодо підтримки мігрантів, політичні детермінанти та інституційне середовище міграційних процесів, нормативно-правова база щодо регулювання міграційних процесів, законодавчі права мігрантів, адміністративні обов'язки мігрантів та їхнє суспільне визнання. Основними завданнями політологічного дослідження міграційної політики є аналіз та обґрунтування соціально-економічних та політичних дифузій, що виникли під впливом міграційних процесів [2; 10].

Напрямок дослідження міграції як політологічного елемента включає в себе вивчення причин виникнення міграційних хвиль. Станом на тепер, основними причинами виникнення міграційних процесів є:

економічні причини. До економічних факторів відносяться безробіття або низький рівень заробітної плати, стан розвитку ринку праці, волатильність економічного середовища, рівень соціально-економічного розвитку країни, що визначає рівень добробуту життя населення, надання

соціальних стандартів, якість медицини, рівень освітянських послуг;

політичні причини. До даної категорії слід віднести військово-політичне нестабільність, збройні конфлікти, що загрожують життю та здоров'ю населення;

суспільні причини. Фактори, що враховують стан соціального середовища життя населення та включають потреби у возз'єднанні сімей, отримання належного рівня освіти та убезпечення від дискримінації та утисків за різним родом ознак;

екологічні причини. Екологічна міграція спричинена зміною кліматичних умов, зменшенням природних ресурсів та наявністю стихійних лих;

глобалізаційні фактори. Глобалізаційні процеси на міжнародному рівні значно впливають на міграційні процеси, зокрема, відкритість кордонів, наявні угоди щодо вільного пересування між країнами, активний розвиток ринку праці в частині створення нових робочих місць, розвиток інформаційної політики та медійності [5; 9].

Зважаючи на перелічені фактори, варто зазначити, що найбільш відомими прикладами міграційних хвиль є: Сирійська криза, спричинена початком громадянської війни; міграція населення в Україні (2014 р. – початок першої хвилі, 2022 – початок другої хвилі), що зумовлена початком вторгнення країни-агресора; міграція з Африки, яка є наслідком бідності та кліматичних умов.

Таким чином, як було зазначено раніше, міграційна політика як предмет політичного дослідження включає в себе емпіричний аналіз впливу міграційних процесів на демографічну, економічну та політичну складову розвитку. Зокрема, притік іммігрантів, зазвичай молодого віку, сприяє омолодженню населення та поновленню його вікової структури. Крім того, залучення нової робочої сили здатне стимулювати економічну активність, що позитивно позначається на темпах соціально-економічного розвитку, насамперед у приймаючих державах. Водночас існують негативні наслідки міграції, пов'язані з трансформацією етнічної та культурної структури суспільства, формуванням багатонаціональних середовищ та поступовим зміненням усталених елементів національної ідентичності, мови й культури [1]. Міграційні хвилі також можуть істотно впливати на гендерний баланс населення, особливо за умов, коли окремі професії або галузі економіки зорієнтовані на робочу силу певної статі. Найбільшим негативним фактором є зменшення кількості економічно активного населення, зростання тенденції старіння населення та втрата кваліфікованих кадрів. Такі тенденції прослідковуються у країнах з великою кількістю емігрантів. Таким чином, міграційні процеси можуть бути не лише загрозливим явищем, а й навпаки стимулом суспільного розвитку та визначати подальшу динаміку економічного зростання.

Розглянемо конкретний приклад впливу міграційних процесів й на економічний стан країни. Друга хвиля міграції в Україні розпочалася у 2022 році з початком повномасштабного вторгнення країни-агресора. Міграційні процеси характеризувалися як внутрішніми, так і зовнішніми переміщеннями. Міграція населення закордон змінила свій характер та стала вимушеною, так як попередньо характеризувалась в більшості як трудова. Згідно офіційних даних ООН з початку 2022 року по всій Європі зареєстровано понад 8,2 млн переселенців, які залишили Україну і ще близько 5 млн осіб, відповідно до даних Міжнародної організації з міграції були зареєстровані як внутрішні переселенці. Зважаючи на такі вагомні міграційні процеси, економіка країни піддалася негативному впливу не лише через зброєний конфлікт, а й через масове переміщення населення. Зокрема, податкові надходження до Державного бюджету значно скоротилися через зниження кількості платників податків, у той час як соціальні виплати зросли. Такі тенденції вплинули на збільшення рівня дефіциту Державного бюджету України до 21,7% до ВВП, що є критичним. Введення дії воєнного стану вплинув на скорочення ВВП на 29,1% у реальному вимірі та на 4,8% – у номінальному. Загальне скорочення економіки у реальному вимірі становило 29,1%. Проте, у 2023 році за допомогою адаптаційних процесів національна економіка мала тенденцію до незначного відновлення – ріст ВВП становив 4,6% відповідно до попереднього падіння на 29,1% [3; 8; 10].

Представлені тенденції до скорочення економічних показників безпосередньо пов'язане із вимушеною міграцією населення. Зокрема, ринок праці зазнав скорочення через зменшення чисельності працездатного населення, що вплинуло на виникнення дефіциту кваліфікованих працівників. У 2022 році рівень безробіття зріс із 9,8% до 25,8%. Вимушена міграція населення через зброєний конфлікт також вплинула на процес старіння населення, зокрема, через переміщення за кордон більш молодого покоління. Прогнози Всесвітньої організації охорони здоров'я свідчать, що до 2050 року частка населення старше 65 років зросте до 31,5% [3]. Представлений прогноз свідчить про необхідність посилення та розвитку системи охорони здоров'я задля забезпечення належного рівня

надання медичної допомоги. Так, представлений аналіз прикладу переміщення населення свідчить про значний вплив міграції на загальний стан економічного середовища.

Також варто зазначити, що глобальні економічні процеси призвели до збільшення динаміки міграційних переміщень. Зокрема, це пояснюється міграційним потоком населення до країн із розвинутою економікою задля пошуку більш вигідних умов праці та належного рівня життя. Міграційні процеси сприяють економічному розвитку країн в частині створення нових робочих місць, що посилює економічну активність в країні. Проте міграція впливає на зміну кадрового складу, відповідно до цього, задля унеможливлення негативного впливу міграції на ринок праці та посилення економічної складової важливим є формування дієвої та виваженої міграційної політики.

Політичний вимір міграції є багатограним явищем, що впливає на характер державного врядування, якість демократичних інститутів, соціальну легітимність та міжнародні відносини. Так, міжнародні організації, такі як ООН чи Міжнародна організація з міграції (МОМ), прагнуть виробити загальновизнані стандарти та принципи поведіння з мігрантами та біженцями, сприяючи формуванню колективних підходів до вирішення найгостріших проблем, включно з торгівлею людьми, нелегальною міграцією та масовими переміщеннями внаслідок конфліктів. Окрім того, масштабні міграційні процеси можуть переформатовувати внутрішню політику, стимулюючи перегляд законодавства, інституційних механізмів та управлінських практик, а також перепозиціонування політичних сил навколо питань контролю за кордонами, інтеграції та захисту прав мігрантів. Країни, що приймають великий потік іммігрантів, постають перед викликом інтеграції новоприбулих у своє суспільство: необхідно забезпечити доступ до освіти, медицини, житла, соціальних програм, навчання мови. На мікрорівні політична значущість міграції виявляється у формуванні нових суспільних настроїв, коригуванні електоральних уподобань та регулюванні міжрелігійних, міжрелігійних і міжкультурних взаємин (не допустити зростання ксенофобії, напруженості чи політизації етнічних та релігійних відмінностей). У сукупності ці чинники визначають специфіку політичного ландшафту та динаміку довгострокових тенденцій у державному управлінні, міжнародній політиці та соціальному розвитку.

У ході дослідження міграції та міграційної політики як предмета політології важливим є й емпіричний аналіз взаємовпливу міграційних процесів та безпекових норм країн. Міграція є вагомим викликом для національної безпеки країн та здійснює безпосередній вплив на етнокультуру, демографічну та соціально-економічну складові. У цьому контексті важливим є міграційна політика країн, яка ґрунтується на врахуванні безпекових норм. До прикладу, міграційна політика у Німеччині в частині досягнення національної безпеки ґрунтується на двох основних рисах: гнучкість та міжнародна співпраця. Гнучкість реалізується через ефективну та адаптивну реакцію уряду на міграційні виклики в частині дієвих управлінських рішень щодо змін у геополітичному та соціально-економічному середовищі [12]. Міжнародна співпраця виконується через об'єднання зусиль у транснаціональному вимірі, обміні інформацією та солідарністю між країнами. Відповідно до цього, варто зазначити, що врахування безпекової стабільності є важливим фактором під час формування міграційної політики урядами країн.

Таким чином, міграційна політика як предмет політичного дослідження, формується та реалізується згідно чинного законодавства, яке регламентує умови переміщення осіб, а також регулює їх чисельність та відповідає нормам міжнародних вимог та потребам кожного окремого громадянина. Відповідно до цього, констатуємо, що механізм регулювання міграційних процесів являє собою систему адміністративно-правових заходів, що реалізуються відповідно до чинних нормативно-правових актів та забезпечують надання гарантованих державою прав для мігрантів задля створення умов для їх переміщення.

Висновки. Отже, сучасні динамічні глобалізаційні процеси суттєво впливають на розвиток міграційних тенденцій і формування міграційної політики. Ефективна міграційна політика спрямована на забезпечення збалансованого управління міграційними потоками, що узгоджується із соціально-економічним розвитком країн. Основні напрями міграційної політики включають управління і регулювання міграційних процесів, інтеграцію мігрантів у суспільство, захист їхніх прав і інтересів, а також підтримання стабільності та сприяння розвитку держави.

На основі проведеного аналізу міграційної політики як предмета політичного дослідження визначено ключові аспекти її вдосконалення. Важливими завданнями є забезпечення її узгодженості із соціально-економічними пріоритетами розвитку; підтримання балансу між міграційними процесами та вимогами безпеки; розробка та впровадження ефективних механізмів управління

міграційними потоками з урахуванням інтересів населення; створення стійкого інституційного середовища; а також постійна адаптація нормативно-правової бази до нових глобальних викликів.

Таким чином, сучасна міграційна політика має бути спрямована на досягнення суспільно-економічних цілей, таких як розвиток ринкових відносин, формування демократичних інститутів та забезпечення дотримання безпекових стандартів. Вона повинна ґрунтуватися на принципах ефективної міжнародної співпраці та взаємодії, що забезпечить її адаптивність і релевантність у контексті глобальних змін.

Бібліографічний список:

1. Адамик В., Стахова Н. Трансформація європейської міграційної політики в умовах глобальних і регіональних викликів. *Вісник економіки*. 2022. № 3. С. 137-151.
2. Бичай Р. Р. Державна міграційна політика в контексті забезпечення національної безпеки України : дис. ... д-ра філософії : 052 Політологія. Івано-Франківськ, 2023. 274 с.
3. Горбань С., Біленко О., Трубнік Т. Вплив міграційних процесів на економіку України. *Економіка та суспільство*. № 49. 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-26> (дата звернення: 01.12.2024).
4. Денисов А. І. Правові засоби забезпечення національної міграційної безпеки України. *Інформація і право*. 2018. № 2 (25). С. 110–116.
5. Загурська-Антонюк В. Ф. Міграційна криза та втрата людського капіталу як загроза національній безпеці України в умовах воєнного стану. *Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів XXI століття* : зб. тез доп. всеукр. наук.-практ. конф., 7–8 грудня 2023 року. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. С. 211–214.
6. Коваленко О. В. Соціокультурна динаміка міграційних процесів у глобалізованому світі : дис. ... д-ра філософії : 033 Філософія. Житомир, 2023. 257 с.
7. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія, Київ : НІСД, 2018, 472 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-05/Migration_Politic_Print-fin-3178a.pdf (дата звернення: 05.12.2024).
8. Монаєнко А. Досвід окремих країн ЄС у протидії правоохоронних органів нелегальній міграції. *Нове українське право*. Вип. 4. 2023 DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.27> (дата звернення: 04.12.2024).
9. Мульська О. П. Міграційні процеси, економічне зростання: теорія каузальності та практика ефективного управління : монографія. Львів : Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України 2022. 472 с.
10. Пищуліна О. М. Вплив міграційних процесів на перебіг повоєнного відновлення України, міграційну політику ЄС та країн східного партнерства. 2023. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2023/10/25/2023-Ryshchulina-MIGRACIA.pdf> (дата звернення: 01.12.2024).
11. Риндзак О. Т. Державна міграційна політика в контексті пріоритетів національної безпеки України. *Економіка України*. 2016. № 12 (661). С. 72-81.
12. Семенов Г. Ю. Безпека та міграційна політика в Німеччині. *Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів XXI століття* : зб. тез доп. все-укр. наук.-практ. конф., 7-8 грудня 2023 року. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. С. 529–532.
13. Філіппова В., Лопушинський І., Плющ Р. Наслідки сучасної міграційної політики Європейського Союзу. *Migration Law*. 2022. Vol. 2. С. 26-40.

References:

1. Adamyk V., Stakhova N. (2022). Transformatsiia yevropeiskoi mihratsiinoi polityky v umovakh hlobalnykh i rehionalnykh vyklykiv [Transformation of the European migration policy in the conditions of global and regional challenges]. *Visnyk ekonomiky*. № 3. S. 137–151.
2. Bychai R. R. (2023). Derzhavna mihratsiina polityka v konteksti zabezpechennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy [State migration policy in the context of ensuring national security of Ukraine] : dys. ... d-ra filosofii : 052 Politolohiia. Ivano-Frankivsk, 274 s.
3. Horban S., Bilenko O., Trubnik T. (2023). Vplyv mihratsiinykh protsesiv na ekonomiku Ukrainy [The impact of migration processes on the economy of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*. № 49. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-26> (Access date: 01.12.2024).
4. Denysov A. I. (2018). Pravovi zasoby zabezpechennia natsionalnoi mihratsiinoi bezpeky Ukrainy [Legal means of ensuring national migration security of Ukraine]. *Informatsiia i pravo*. № 2 (25). S. 110–116.
5. Zahurska-Antoniuk V. F. (2023). Mihratsiina kryza ta vtrata liudskoho kapitalu yak zahroza natsionalnii bezpetsi Ukrainy v umovakh voiennoho stanu [The migration crisis and the loss of human capital as a threat to the national security of Ukraine in the conditions of martial law]. *Natsionalna bezpeka v umovakh viiny, pis-liavoiennoi vidbudovy ta hlobalnykh vyklykiv XXI stolittia* : zb. tez dop. vseukr. nauk.-prakt. konf. Zhytomyr : Zhytomyrska politekhnikha. 2023. S. 211–214.
6. Kovalenko O. V. (2023). Sotsiokulturna dynamika mihratsiinykh protsesiv u hlobalizovanomu sviti [Sociocultural dynamics of migration processes in the globalized world] : dys. ... d-ra filosofii : 033 Filosofiia.

Zhytomyr. 257 s.

7. Malynovska O. A. (2018). Mhratsiina polityka: hlobalnyi kontekst ta ukrainski realii [Migration policy: global context and Ukrainian realities] : monohrafiia, Kyiv : NISD, 472 s. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-05/Migration_Politic_Print-fin-3178a.pdf (Access date: 05.12.2024).

8. Monaienko A. (2023). Dosvid okremykh krain YeS u protyidii pravookhoronnykh orhaniv nelehalnii mhratsiini [The experience of individual EU countries in combating illegal migration by law enforcement agencies]. *Nove ukrainske pravo*. Vyp. 4. 2023. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2023.4.27> (Access date: 04.12.2024).

9. Mulska O. P. (2022). Mhratsiini protsesy, ekonomichne zrostannia: teoriia kauzalnosti ta praktyka efektyvnoho upravlinnia [Migration processes, economic growth: the theory of causality and the practice of effective management] : monohrafiia. Lviv : Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M. I. Dolishnoho NAN Ukrainy. 472 s.

10. Pyshchulina O. (2023). Vplyv mhratsiinykh protsesiv na perebih povoiennoho vidnovlennia Ukrainy, mhratsiinu polityku YeS ta krain skhidnoho partnerstva [The influence of migration processes on the course of post-war reconstruction of Ukraine, the migration policy of the EU and the Eastern Partnership countries]. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2023/10/25/2023-Pyshchulina-MIGRACIA.pdf> (Access date: 01.12.2024).

11. Ryndzak O. T. (2016). Derzhavna mhratsiina polityka v konteksti prioritetiv natsionalnoi bezpeky Ukrainy [State migration policy in the context of national security priorities of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*. № 12 (661). S. 72–81.

12. Semenov H. Yu. (2023). Bezpeka ta mhratsiina polityka v Nimechchyni [Security and migration policy in Germany]. *Natsionalna bezpeka v umovakh viiny, pisliavoiennoi vidbudovy ta hlobalnykh vyklykiv XXI stolittia* : zb. tez dop. vse-ukr. nauk.-prakt. konf., 7-8 hrudnia 2023 roku. Zhytomyr : Zhytomyrska politehnika. S. 529-532.

13. Filippova V., Lopushynskyi I., Pliushch R. (2022). Naslidky suchasnoi mhratsiinoi polityky Yevropeiskoho Soiuzu [Consequences of the modern migration policy of the European Union]. *Migration Law*. Vol. 2. S. 26–40.

Prymush M., Nosachov Ye. Migration and migration policy as a subject of political research

Migration is a dynamic, continuous global phenomenon that drives population migration flows both within and across borders. The relevance of studying migration policy as a subject of political research in modern conditions stems from the increasing dynamics of migration processes, which pose significant challenges to the demographic, socio-economic, and security factors of national development. Factors such as economic inequalities, military-political instability, and climate change necessitate the development of an effective and robust migration policy based on principles of social equity and adaptability to current challenges. Accordingly, it is important to emphasize that studying the key determinants of migration policy is critical given the growing trend of population movements. The purpose of this article is to explore migration and migration policy as a subject of political research, considering both national realities and international experience. The article analyzes the essence of migration policy by examining definitions of this concept provided by various scholars, leading to the formulation of the author's own definition of the term. It elaborates on the directions for shaping migration policy as an element of political research and examines the institutional framework for its formation. The impact of migration processes on demographic and socio-economic aspects is evaluated, and both positive and negative factors of population migration are identified. Examples are provided to illustrate the impact of migration waves on the economic situation in specific countries. The article also explores the influence of migration on security conditions at transnational and international levels. Prospective directions for shaping migration policy are specified and substantiated, with a focus on achieving relevance between migration policy and socio-economic development strategies; maintaining a proper balance between migration processes and security standards; developing and implementing effective mechanisms for managing migration processes that account for public interests; creating a high-quality institutional framework; and continuously adapting the legal and regulatory provisions of migration policy to address emerging global challenges.

Keywords: migration, migration policy, migration processes, globalization, demographic situation, socio-economic development.